

PROCEDURY POSTĘPOWANIA
nauczycieli
w sytuacjach zagrożenia
poczucia bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli.
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Piotra Firleja w Lubartowie

SPIS TREŚCI:

1. Zamiast wstępu...
2. Podstawy prawne stosowanych procedur
3. Słownik pojęć
4. Procedury postępowania w przypadku gdy uczeń ”
 - a) Spożywa alkohol, zażywa narkotyki lub inne środki w celu wprowadzenia się w stan odurzenia (teren szkoły) - **Procedura I**
 - b) Jest podejrzany o przebywanie na terenie szkoły bycie pod wpływem alkoholu, narkotyków, innych środków odurzających - **Procedura II**
 - c) Uczeń posiada alkohol , narkotyki, środki odurzające lub jest podejrzany o ich posiadanie -**Procedura III**
 - d) Uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji: wagarowanie, nierealizowanie obowiązku szkolnego, rażące łamanie norm społecznych (wulgaryzmy, obsceniczne gesty), palenie papierosów, udział w grupach destruktywnych - **Procedura IV**
 - e) Jest sprawcą czynu karalnego (np. bójki, kradzieże. niszczenia mienia, wandalizm, znęcanie psychiczne, zastraszanie, groźby, rozprowadzanie środków psychoaktywnych, fałszowanie dokumentów szkolnych - **Procedura V**
 - f) Jest ofiarą czynu karalnego, jest zaniedbywany wychowawczo przez rodziców, prawnych opiekunów - **Procedura VI**
5. Procedury postępowania w przypadku gdy:
 - a) na terenie szkoły znaleziono narkotyki lub inne środki odurzające - **Procedura VII**

- b) stwierdzono naruszenie godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika Szkoły Podstawowej nr 3 im. Piotra Firleja w Lubartowie - **Procedura VIII**
6. Procedury postępowania w przypadku cyberprzemocy – **Procedura IX**
7. Baza lokalnych instytucji interwencyjnych i pomocowych oraz telefonów interwencyjno – konsultacyjnych.

1. Zamiast wstępu...

Nauczyciel ma obowiązek reagowania na niepokojące sygnały niewłaściwego zachowania uczniów. Aby nauczyciel nie czuł się bezradny i osamotniony w swoich działaniach wprowadzono ustawowy obowiązek postępowania wg określonych przez prawo procedur dostosowanych do wymogów każdej szkoły. Właściwa reakcja, dostosowana do sytuacji, pozwala zwiększyć skuteczność oddziaływań, a dobrze przeprowadzona interwencja z zachowaniem wszelkich praw zarówno dzieci uczestniczących w zdarzeniu, jak i ich rodziców, pozwoli na pełne poczucie bezpieczeństwa w naszej szkole.

2. Podstawy prawne stosowanych procedur

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
4. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.
5. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta nauczyciela.
6. ROZPORZĄDZENIE MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród

dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

8. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.
9. Zarządzenie nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

3. Słownik pojęć

Agresja - określenie zachowania ukierunkowanego na zewnątrz lub do wewnątrz, zmierzające do wyładowania niezadowolenia lub gniewu na osobach lub rzeczach. Ma na celu także spowodowanie szkody fizycznej lub psychicznej. Zachowania agresywne zaliczane są do objawów niedostosowania społecznego.

Cyberprzemoc – agresja elektroniczna, stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: sms, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w internecie, portale społecznościowe, komunikatory, itp.

Czyn karalny - czyn zabroniony przez ustawę jako: przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w art.: 51, 69, 74, 76, 85, 87, 119, 122, 124, 133, 143. UPN: zakłócenie porządku publicznego, niszczenie i uszkodzenie znaków umieszczonych przez organ państwowy, uszkodzenie znaków lub urządzeń zapobiegających niebezpieczeństwu, rzucanie kamieniami do pojazdów będącymi w ruchu, samowolna zmiana znaków lub sygnałów drogowych, prowadzenie pojazdów przez osobę będącą po użyciu alkoholu, kradzieże lub przywłaszczenie mienia, paserstwo, niszczenie lub uszkodzenie mienia, spekulacja biletami wstępu, utrudnienie korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego.

Demoralizacja - łamanie ogólnie panujących norm społecznych, tj. tzw. niedostosowanie społeczne, a w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się

w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włośćgostwo, udział w grupach przestępczych.

Interwencja - to reakcja na zdarzenie naruszającego normy prawa lub zasady współżycia społecznego w celu czynnego przeciwdziałania mu lub wywarcia nań wpływu i przywrócenia stanu poprzedniego. Polega na ustaleniu rodzaju zdarzenia i podjęciu na miejscu zdarzenia czynności usuwający powstałe zagrożenie oraz przekazaniu w tym zakresie informacji wychowawcy, dyrektorowi szkoły.

Małoletni - osoba, która nie ukończyła lat 18, nie zawarła małżeństwa, przez co małoletni uzyskuje pełnoletniość.

Mobbing - wytworzenie się wokół ofiary atmosfery zagrożenia, która ma na celu wyłączenie jej z grupy koleżeńskiej lub z życia społecznego. Do najczęstszych form mobbingu zalicza się:

- szykanowanie,
- izolowanie,
- wyśmiewanie, wyszydzanie,
- obmawianie, plotki, ubliżanie,
- szantaż,
- przemoc fizyczna – popychanie, bójki, zaczepki, wrogie gesty.

Nieletni - osoba, która dopuściła się karalnego po ukończeniu 13 roku życia, a przed ukończeniem 17 lat.

Przemoc- wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby pomimo braku przyzwolenia tej osoby na taki wpływ, przy czym wyróżnia się dwa zjawiska: przemoc fizyczną i przemoc psychiczną. Typowymi środkami przemocy psychicznej są groźba, krzyczenie na kogoś, obelga, straszenie (np. użyciem przemocy fizycznej) i molestowanie psychiczne. Ofiara przemocy - to osoba słabsza (ofiara) poddana przez dłuższy czas negatywnym działaniom osoby lub grupy osób silniejszych (sprawcy przemocy), wykorzystującej swoją przewagę nad drugim człowiekiem: fizyczną, emocjonalną, społeczną, duchową.

Procedura – zespół zasad regulujących postępowanie w jakiejś dziedzinie, życiu społecznym, szkole.

4. Procedury postępowania w przypadku gdy uczeń:

Procedura I

Uczeń spożywa alkohol, zażywa narkotyki lub inne środki w celu wprowadzenia się w stan odurzenia (teren szkoły)

Krok 1	ZABEZPIECZENIE <ul style="list-style-type: none">☒ nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy☒ nauczyciel w obecności innej osoby może polecić uczniowi wydanie substancji/ alkoholu☒ do czasu przyjazdu rodziców / policji uczeń powinien przebywać w obecności nauczyciela
Krok 2	POWIADOMIENIE <ul style="list-style-type: none">☒ wychowawcy☒ pedagoga / psychologa☒ rozmowa pedagoga / psychologa z uczniem, ze świadkami w celu ustalenia okoliczności i przebiegu zdarzenia☒ sporządzenie przez pedagoga / psychologa notatki
Krok 3	POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY <ul style="list-style-type: none">☒ zapoznanie dyrektora z sytuacją i wstępnymi ustaleniami
Krok 4	POWIADOMIENIE RODZICÓW UCZNI <ul style="list-style-type: none">☒ wychowawca / pedagog / psycholog powiadamia rodziców ucznia☒ dyrektor w obecności pedagoga / psychologa i wychowawcy przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie motywuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem
Krok 5	POWIADOMIENIE POLICJI <ul style="list-style-type: none">☒ dyrektor przekazuje zabezpieczoną substancję, alkohol oraz informacje dotyczące okoliczności zdarzenia

UWAGA: TYLKO POLICJANT MA PRAWO PRZESZUKAĆ UCZNI

Procedura II

Uczeń jest podejrzany o przebywanie na terenie szkoły pod wpływem alkoholu, narkotyków, innych środków odurzających.

Krok 1	ZABEZPIECZENIE <ul style="list-style-type: none">☒ nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale nie pozostawia go samego☒ nauczyciel w obecności innej osoby może polecić uczniowi wydanie substancji, alkoholu jeżeli ją zauważy
Krok 2	POMOC MEDYCZNA <ul style="list-style-type: none">☒ wezwać lekarza w przypadku gdy uczeń swoim zachowaniem stwarza zagrożenie dla swojego życia lub zdrowia
Krok 3	POWIADOMIENIE <ul style="list-style-type: none">☒ nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy, pedagoga / psychologa, dyrektora szkoły☒ sporządzenie przez pedagoga / psychologa notatki z uwzględnieniem rozmów ze świadkami
Krok 4	POWIADOMIENIE RODZICÓW UCZNIĄ <ul style="list-style-type: none">☒ wychowawca / pedagog / psycholog powiadamia rodziców ucznia☒ dyrektor w obecności pedagoga / psychologa i wychowawcy przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie motywuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem☒ zobowiązanie rodziców do odebrania dziecka ze szkoły
Krok 5	POWIADOMIENIE POLICJI <ul style="list-style-type: none">☒ w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia☒ gdy rodzice odmawiają odebrania dziecka ze szkoły a ono jest agresywne, swoim zachowaniem daje powód zgorznienia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób☒ dyrektor przekazuje policji zabezpieczoną substancję oraz informacje dotyczące okoliczności zdarzenia

Procedura III

Uczeń posiada alkohol , narkotyki, środki odurzające lub jest podejrzany o ich posiadanie

Uwaga: Należy dążyć do zapewnienia obecności dorosłego świadka.

Uwaga: TYLKO POLICJANT MA PRAWO PRZESZUKAĆ UCZNIĄ podczas trwania procedur

Krok 1	ZABEZPIECZENIE <ul style="list-style-type: none">☒ nauczyciel odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale nie pozostawia go samego☒ nauczyciel w obecności innej osoby może polecić uczniowi wydanie substancji ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z podejrzaną substancją☒ nauczyciel ma prawo żądać, aby uczeń pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży)☒ należy zabezpieczyć substancję przed dostępem osób niepowołanych☒ umieścić substancję w papierowej torebce, woreczku foliowym☒ przenieść substancję w bezpieczne miejsce☒ do czasu przyjazdu policji uczeń powinien przebywać w obecności nauczyciela
Krok 2	POWIADOMIENIE <ul style="list-style-type: none">☒ wychowawcę☒ pedagoga / psychologa☒ rozmowa pedagoga / psychologa z uczniem, ze świadkami w celu ustalenia okoliczności i przebiegu zdarzenia, ustalenie do kogo należy zabezpieczona substancja☒ sporządzenie przez pedagoga / psychologa notatki
Krok 3	POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY <ul style="list-style-type: none">☒ zapoznanie dyrektora z sytuacją i wstępnymi ustaleniami
Krok 4	POWIADOMIENIE RODZICÓW UCZNIĄ <ul style="list-style-type: none">☒ wychowawca / pedagog / psycholog powiadamia rodziców ucznia☒ dyrektor w obecności pedagoga / psychologa i wychowawcy przeprowadza

	rozmowę z rodzicami i uczniem, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie motywuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem
Krok 5	POWIADOMIENIE POLICJI <ul style="list-style-type: none"> ☞ dyrektor przekazuje zabezpieczoną substancję, alkohol oraz informacje dotyczące okoliczności zdarzenia

Procedura IV

**Uczeń przejawia zachowania świadczące o demoralizacji:
wagarowanie, nierealizowanie obowiązku szkolnego, rażące łamanie norm społecznych (wulgaryzmy, obsceniczne gesty), palenie papierosów, udział w grupach destruktywnych.**

Krok 1	POWIADOMIENIE PEDAGOGA / PSYCHOLOGA PRZEZ WYCHOWAWCĘ <ul style="list-style-type: none"> ☞ rozmowa pedagoga / psychologa z uczniem ☞ rozmowa pedagoga / psychologa z ewentualnymi świadkami ☞ sporządzenie przez pedagoga / psychologa notatki
Krok 2	POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY <ul style="list-style-type: none"> ☞ zapoznanie dyrektora z sytuacją i wstępnymi ustaleniami
Krok 3	POWIADOMIENIE RODZICÓW UCZNIĄ <ul style="list-style-type: none"> ☞ wychowawca / pedagog / psycholog powiadamia rodziców ucznia ☞ dyrektor w obecności pedagoga / psychologa i wychowawcy przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie motywuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem ☞ zastosowanie wobec ucznia na terenie szkoły doraźnych działań mających pomóc uczniowi w rozwiązaniu problemu, ewentualnie zaproponowanie rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki
Krok 4	POWIADOMIENIE POLICJI <ul style="list-style-type: none"> ☞ dyrektor szkoły powiadamia policję w przypadku nieskuteczności

	zastosowanych środków wychowawczych
Krok 5	<p>POWIADOMIENIE SĄDU RODZINNEGO</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ gdy rodzice odmawiają współpracy a proces demoralizacji ucznia postępuje ☞ w przypadku nieskuteczności zastosowanych środków wychowawczych

Procedura V

Uczeń jest sprawcą czynu karalnego (np. bójki, kradzieże, niszczenia mienia, wandalizm, znęcanie psychiczne, zastraszanie, groźby, rozprowadzanie środków psychoaktywnych, fałszowanie dokumentów szkolnych)

Krok 1	<p>ZABEZPIECZENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ zapewnić pomoc medyczną pokrzywdzonemu jeżeli zachodzi taka potrzeba ☞ odizolowanie sprawcy od pokrzywdzonego
Krok 2	<p>POWIADOMIENIE WYCHOWAWCY, PEDAGOGA / PSYCHOLOGA</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ rozmowa pedagoga / psychologa z uczniem, ustalenie przyczyn ☞ rozmowa pedagoga / psychologa z ewentualnymi świadkami ☞ sporządzenie przez pedagoga / psychologa notatki
Krok 3	<p>POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ zapoznanie dyrektora z sytuacją i wstępnymi ustaleniami
Krok 4	<p>POWIADOMIENIE RODZICÓW UCZNIĄ – sprawcy</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ wychowawca / pedagog / psycholog powiadamia rodziców ucznia ☞ dyrektor w obecności pedagoga / psychologa i wychowawcy przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie motywuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem ☞ w zależności od przewinienia ustalane są sposoby naprawienia szkody, zadośćuczynienia, itp. ☞ zastosowanie wobec ucznia na terenie szkoły doraźnych działań mających mu pomóc w rozwiązaniu problemu

Krok 5	ZABEZPIECZENIE PRZEDMIOTU <ul style="list-style-type: none"> ☒ rzeczy pochodzące z przestępstwa pozostawić w miejscu znalezienia, zabezpieczyć je przed zniszczeniem/ zabraniem
Krok 6	POWIADOMIENIE POLICJI <ul style="list-style-type: none"> ☒ dyrektor przekazuje policji przedmiot i informacje dotyczące okoliczności zdarzenia

Procedura VI

Uczeń jest ofiarą czynu karalnego, jest zaniedbywany wychowawczo przez rodziców, prawnych opiekunów

Krok 1	POMOC MEDYCZNA <ul style="list-style-type: none"> ☒ udzielenie pierwszej pomocy (pomoc przedmedyczna) bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie pielęgniarki szkolnej czy jeżeli wymaga tego stan dziecka, pogotowia
Krok 2	POWIADOMIENIE WYCHOWAWCY, PEDAGOGA / PSYCHOLOGA <ul style="list-style-type: none"> ☒ rozmowa pedagoga / psychologa z uczniem, ustalenie przyczyn, sprawdzenie w dostępny sposób wiarygodności informacji, ustalenia okoliczności ☒ rozmowa pedagoga / psychologa z ewentualnymi świadkami ☒ sporządzenie przez pedagoga / psychologa notatki
Krok 3	POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY <ul style="list-style-type: none"> ☒ zapoznanie dyrektora z sytuacją i wstępnymi ustaleniami
Krok 4	ZABEZPIECZENIE PRZEDMIOTU <ul style="list-style-type: none"> ☒ rzeczy pochodzące z przestępstwa pozostawić w miejscu znalezienia, zabezpieczyć je przed zniszczeniem/ zabraniem
Krok 5	POWIADOMIENIE POLICJI <ul style="list-style-type: none"> ☒ w przypadku, gdy sprawa jest poważna i niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia

5. Procedury postępowania w przypadku gdy:

Procedura VII

Na terenie szkoły znaleziono narkotyki lub inne środki odurzające.

Krok 1	ZABEZPIECZENIE <ul style="list-style-type: none">☞ substancję zabezpieczyć przed dostępem osób niepowołanych☞ umieścić substancję w papierowej torebce lub woreczku foliowym☞ przenieść substancję w bezpieczne miejsce
Krok 2	POWIADOMIENIE PEDAGOGA / PSYCHOLOGA <ul style="list-style-type: none">☞ pedagog / psycholog próbuje ustalić do kogo należy znaleziona substancja☞ sporządzenie przez pedagoga / psychologa notatki
Krok 3	POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY <ul style="list-style-type: none">☞ zapoznanie dyrektora z sytuacją i wstępnymi ustaleniami
Krok 4	POWIADOMIENIE POLICJI <ul style="list-style-type: none">☞ dyrektor wzywa policję☞ dyrektor przekazuje policji substancję oraz informacje dotyczące okoliczności zdarzenia

UWAGA: TYLKO POLICJANT MA PRAWO PRZESZUKAĆ UCZNIA

Procedura VIII

Procedury postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności
osobistej nauczyciela lub innego pracownika

Szkoły Podstawowej nr 3 im. Piotra Firleja w Lubartowie

Krok 1	ROZPOZNANIE SYTUACJI: Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły
---------------	--

	<p>uznaje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ lekceważące i obraźliwe zachowania wobec nauczyciela lub innego pracownika szkoły wyrażone w słowach lub gestach; ☒ lekceważące i obraźliwe zachowania ucznia w stosunku do nauczyciela lub innego pracownika szkoły w obecności osób trzecich; ☒ prowokacyjne zachowanie wyrażone w słowach lub gestach; ☒ nagrywanie lub fotografowanie ww. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody; ☒ naruszenie prywatności i własności prywatnej tych osób; ☒ użycie wobec nich przemocy fizycznej lub psychicznej; ☒ pomówienia i oszczerstwa wobec ww. pracowników; naruszenie ich nietykalności osobistej poprzez upublicznianie nieautoryzowanych informacji w Internecie i innych mediach.
Krok 2	<p>POWIADOMIENIE DYREKTORA SZKOŁY</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ w przypadku jego nieobecności wicedyrektora.
Krok 3	<p>POWIADOMIENIE RODZICÓW UCZNIĄ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ dyrektor w obecności pedagoga / psychologa, wychowawcy, przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem. Zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, a rodziców bezwzględnie motywuje do szczególnego nadzoru nad dzieckiem, ☒ w zależności od przewinienia dyrektor udziela kary statutowej uczniowi, ☒ w zależności od przewinienia dyrektor ustala z uczniem i rodzicami sposób naprawienia szkody, zadośćuczynienia, itp.
Krok 4	<p>POWIADOMIENIE POLICJI LUB SĄD RODZINNY</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk) ☒ Decyzję w tej sprawie podejmuje dyrektor szkoły, który dokonuje ☒ wiążącej pracownika interpretacji przepisów prawa

6. Procedury postępowania w przypadku cyberprzemocy

Procedura IX

Krok 1	<p>USTALENIE OKOLICZNOŚCI ZDARZENIA PRZEZ WYCHOWAWCĘ I RODZICÓW/ OPIEKUNÓW PRAWNYCH</p> <p>☞ jeśli wiedzę o zajściu cyberprzemocy posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, przekazuje posiadaną informację wychowawcy klasy, który informuje rodziców o zajściu i wspólnie z nimi stara się rozwiązać problem</p> <p>☞ w przypadku braku rozwiązania sprawy wychowawca informuje dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa oraz wyznaczonego nauczyciela informatyki</p> <p>☞ dyrektora szkoły, pedagoga, psychologa oraz nauczyciela informatyki wspólnie z wychowawcą dokonują analizy zdarzenia oraz planują dalsze postępowanie, ustalają okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków</p>
Krok 2	<p>ZABEZPIECZENIE DOWODÓW I PRÓBA USTALENIA SPRAWCY CYBERPRZEMOCY</p> <p>☞ zabezpieczenie i zarejestrowanie dowodów tj.: wiadomości e-mail, wiadomości sms i mms, wpisy na stronach internetowych, komentarze do wpisów bądź do zdjęć w serwisach społecznościowych, na blogach, w fotogaleriach, itp., zdjęcia, grafiki, treści rozmów prowadzonych przy użyciu komunikatorów lub czatów:</p> <p>⑨ zachowanie wiadomości</p> <p>W przypadku przemocy przy użyciu telefonu komórkowego ważne jest, by nie usuwać sms-ów, mms-ów, historii połączeń, które wskazują na jej wystąpienie. W przypadku przemocy w Internecie również – jeśli to możliwe – warto zachować treści, które na nią wskazują. W niektórych sytuacjach – gdy krzywdzące kogoś treści są opublikowane w miejscu widocznym dla wielu osób (np. komentarze pod zdjęciami w serwisie społecznościowym, wpisy na forum klasowym) – konieczne jest ich usunięcie. Wówczas przed usunięciem tych treści należy je zabezpieczyć.</p> <p>⑨ wykonanie screenów (zrzutu całego ekranu)</p> <p>Dobrym sposobem na zabezpieczenie dowodów jest wykonanie</p>

tw. *screena*. *Screen* jest czymś w rodzaju zdjęcia tego, co aktualnie widać na monitorze komputera. Aby go wykonać, należy nacisnąć klawisz Print Screen (pozornie nic się nie dzieje), a następnie otworzyć dokument typu Word lub Paint i wybrać opcję: wklej. Dokument ze *screenami* należy zapisać na dysku komputera.

⑨ archiwizowanie treści rozmów

Korzystając z komunikatorów i czatów, warto uruchomić autoarchiwizację – opcję automatycznego zapisywania wszystkich prowadzonych przez użytkownika rozmów. Umożliwia ona śledzenie historii poszczególnych kontaktów, a także prosty i szybki dostęp do określonych zapisów. Jeśli dany komunikator lub czat nie posiada funkcji archiwizacji wiadomości, warto wówczas kopiować treści rozmów i zapisywać je w dowolnym edytorze tekstu.

⑨ wykonanie zrzutu animacji ekranu

Innym sposobem na dokumentowanie tego, co dzieje się w Internecie, jest korzystanie z programów do tzw. zrzutów z ekranu. Przy pomocy tego typu oprogramowania można dokonywać zapisu obrazu widocznego na monitorze. Zapis ten przypomina ostatecznie film przedstawiający wszystkie wykonywane czynności (prowadzone rozmowy, przeglądane strony itd.). Warto upewnić się, że oprogramowanie, z którego korzystamy, jest legalne.

⑨ wydruk

Dowodem przemocy w sieci może być również wydruk witryny internetowej, na której opublikowane są określone treści. Przy wykonywaniu wydruków należy zwrócić uwagę, by obejmowały one całe okno witryny – łącznie z paskiem tytułowym i znajdującym się na nim adresem strony. Wydruki stron warto opisać, podając dokładną godzinę ich wykonania.

⑨ zapisy rozmów

Aby zabezpieczyć treści prowadzonych przy użyciu Internetu rozmów lub innych dowodów w formie tekstu, można skopiować je z danego miejsca w Internecie i zapisać w dowolnym edytorze, np. w Wordzie.

	<p>W tej postaci zapisany plik należy zachować na dysku komputera. Korzystając z tej formy zachowywania dowodów należy pamiętać, by w kopiowanym tekście nie dokonywać żadnych zmian. Ważne jest, by dokumentowany tekst był kompletny i zawierał wszystkie wypowiedzi, np. rozmowy na czacie. W przypadku tego typu zabezpieczania dowodów należy skopiować i zachować link do strony, na której treści te się znalazły.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ zanotowanie daty i czasu otrzymania materiałów, treści wiadomości oraz, jeżeli to możliwe, danych nadawcy (nazwa użytkownika, adres e-mail, nr tel, itp.), adres strony www na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil
<p>Krok 3</p>	<p>IDENTYFIKACJA SPRAWCY</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ rozmowa z uczniami pokrzywdzonymi i ich rodzicami ☞ rozmowa ze świadkami ☞ gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy skontaktować się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów do czego zobowiązuje administratora serwisu art.14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną ☞ w przypadku złamania prawa, a tożsamość sprawcy nie udało się ustalić, należy powiadomić policję
<p>Krok 4</p>	<p>DZIAŁANIA WOBEC SPRAWCY</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ rozmowa ze sprawcą przemocy o jego zachowaniu: <ul style="list-style-type: none"> ✓ ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad przyczynami oraz poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej ✓ sprawca otrzymuje jasny i zdecydowany komunikat o tym, iż szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy ✓ omówienie skutków i konsekwencji jego postępowania ✓ zobowiązanie do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów ✓ ustalenie zadośćuczynienie wobec ofiary cyberprzemocy ✓ jeżeli w zdarzeniu brała udział większa ilość osób, rozmowy odbywają się

	<p>indywidualnie począwszy od lidera grupy</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ nie konfrontujemy sprawcy z ofiarą <p>⌘ powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowań dziecka:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ informacja o przebiegu zdarzenia usłyszana od dziecka ✓ zapoznanie z materiałem dowodowym ✓ zapoznanie z decyzją dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec dziecka <p>⌘ objęcie sprawcy opieką psychologiczno – pedagogiczną:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ praca ze sprawcą zmierzająca w kierunku pomocy uczniowi w rozumieniu konsekwencji jego zachowania, zmiany postawy i postępowania oraz sposobu korzystania z nowych technologii bez szkodenia innym ✓ w uzasadnionych przypadkach zaproponowanie skierowania do specjalistycznych placówek i udział w programie terapeutycznym
<p>Krok 5</p>	<p>ZASTOSOWANIE ŚRODKÓW DYSCYPLINARNYCH WOBEC SPRAWCY CYBERPRZEMOCY</p> <p>⌘ sankcje przewidziane w Statucie Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Piotra Firleja w Lubartowie</p> <p>⌘ celem sankcji wobec sprawcy jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zatrzymanie przemocy i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi ✓ wzbudzenie refleksji na temat zachowania, rozumienie krzywdy, zadośćuczynienia ✓ pokazanie społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana w szkole <p>⌘ podejmując decyzję o rodzaju kary, należy wziąć pod uwagę:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom (określa rozmiar upokorzenia ofiary) ✓ czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie czy jednorazowy incydent ✓ świadomość popełnionego czynu ✓ motywacja sprawcy – należy sprawdzić czy nie jest to reakcja odwetowa

	<p>na uprzednio doświadczone prześladowanie</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rodzaj rozpowszechnianego materiału
Krok 6	<p>DZIAŁANIA WOBEC OFIARY CYBERPRZEMOCY</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ wsparcie pedagogiczno - psychologiczne: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zapewnienie ucznia, że zrobił dobrze, mówiąc o tym, co się stało ✓ zrozumienie trudności w mówieniu o tym co się stało, oraz wyrażenie tego ✓ okazanie wsparcia i braku akceptacji przemocy ze strony szkoły ✓ poinformowanie o uruchamianych procedurach ☞ udzielenie porad, jak pokrzywdzony ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ nie utrzymywanie kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadanie na maile, telefony, itp. ✓ nie kasowanie dowodów: e-mail, smsów, mmsów, zdjęć, filmów, pokazanie ich osobom dorosłym ✓ zablokowanie połączeń i możliwości kontaktu ze sprawcą ☞ monitoring <ul style="list-style-type: none"> ✓ po zakończonej interwencji, monitorowanie sytuacji ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ✓ okazanie wsparcia i pomocy ze strony szkoły rodzicom ofiary
Krok 7	<p>OCHRONA ŚWIADKÓW ZGŁASZAJĄCYCH ZDARZENIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ otoczenie świadków opieką psychologiczno – pedagogiczną ☞ zapewnienie dyskrecji i poufności ze strony szkoły ☞ wzbudzenie zaufania i poczucia bezpieczeństwa oraz okazanie zrozumienia i empatii w stosunku do świadków ☞ nigdy nie konfrontować świadka ze sprawcą w celu wyjaśnienia sprawy czy wywoływania go z lekcji w celu złożenia zeznań, ze względu na bezpieczeństwo i nienarażanie go na odwet ze strony agresora ☞ nie upubliczniać udziału świadka w sprawie
Krok 8	<p>SPORZĄDZENIE DOKUMENTACJI</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞ pedagog i psycholog są zobowiązani do sporządzenia notatki służbowej

z rozmów:

- ✓ ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzinami i świadkami zdarzenia
- ✓ dokument winien zawierać datę, miejsce rozmowy, personalia osób biorących udział
- ✓ opis ustalonego przebiegu wydarzeń

☞ jeżeli zostały zabezpieczone dowody, powinny zostać dołączone do notatki służbowej

Krok 9

WSPÓŁPRACA SZKOŁY Z POLICJĄ I SĄDEM

☞ jeżeli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy bądź nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny

☞ gdy szkoła wykorzysta już wszystkie możliwe środki wychowawcze, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów zostaje powiadomiony sąd rodzinny

☞ poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, propozycje seksualne, publikowanie nielegalny treści, itp.) zostaną bezwzględnie zgłoszone na policję przez Dyrektora szkoły:

- ✓ groźby – art. 190 kk
- ✓ naruszenie wizerunku – art. 23 i art. 24 kc
- ✓ naruszenie czci – art. 23 i art. 24 kc oraz art. 216 kk
- ✓ nękanie art. 190a § 2 kk
- ✓ podszywanie – art. 190a § 2 kk
- ✓ wulgaryzmy – art. 140 i art. 141 kw

☞ w ramach ogólnej współpracy z policją mogą być organizowane:

- ✓ spotkania pedagogów, psychologów szkolnych, nauczycieli, Dyrektora szkoły z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich, dotyczące zagrożeń cyberprzemocy w środowisku lokalnym
- ✓ spotkania uczniów z policjantami nt. cyberprzemocy i odpowiedzialności nieletnich za popełnione czyny karalne, zasad bezpieczeństwa oraz sposobów unikania zagrożeń związanych z cyberprzemocą
- ✓ lekcje profilaktyczne nt. cyberprzemocy dla uczniów prowadzone przez pedagoga, psychologa, firmy zewnętrzne

Procedura reagowania wobec ofiary cyberprzemocy



*Szkoła jest zobowiązana do powiadomienia policji i/ lub sądu rodzinnego w przypadku przestępstw ściganych z urzędu

7. Baza telefonów pomocowych i interwencyjno - konsultacyjnych.

Ogólnopolskie Telefony Zaufania

 <p style="text-align: center;">800 12 12 12 Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka</p>	<p>800 12 12 12 – Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka</p> <p>Tu również możesz zadzwonić, gdy nie wiesz z kim porozmawiać, a coś bardzo Cię martwi. Możesz tam także zgłaszać takie sytuacje, które według Ciebie są niesprawiedliwe i masz poczucie, że ktoś zachował się nie tak jak powinien – np. złamał prawo. Telefon jest bezpłatny i jest czynny od poniedziałku do piątku od godziny 8:15 do 20:00 (połączenie bezpłatne). Jeśli zadzwonisz tam w godzinach nocnych i zostawisz informację o sobie i swój numer – konsultanci do Ciebie oddzwonią.</p> <p>Pomoc dla dzieci i dorosłych.</p>
 <p style="text-align: center;">116 000 w sprawie zaginionego dziecka</p>	<p>116 000 - Całodobowy, bezpłatny telefon w sprawie zaginionego dziecka.</p> <p>Telefon 116 000 jest skierowany do rodziców i opiekunów, którym zaginęło dziecko, do zaginionych dzieci oraz do wszystkich osób, które mogą pomóc w ich odnalezieniu. Telefon 116000 działa 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu (połączenie bezpłatne).</p> <p>www.zaginieni.pl</p> <p>Pomoc dla dzieci i dorosłych.</p>
 <p style="text-align: center;">800 12 00 02 niebieska linia</p>	<p>801 120 002 – Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”</p> <p>Zadzwoń, jeśli ktoś w Twojej rodzinie krzywdzi Cię – bije lub obraża. Możesz tam opowiedzieć o swojej sytuacji i dowiedzieć się gdzie szukać pomocy w Twoim otoczeniu. Telefon działa od poniedziałku do soboty w godz. 8.00 - 22.00, a w niedziele i święta od 8.00 do 16.00. Dzwoniąc płacisz tylko za pierwszy impuls połączenia.</p> <p>http://www.niebieska linia.org/</p> <p>Pomoc dla dzieci i dorosłych.</p>
 <p style="text-align: center;">116 111 telefon zaufania dla dzieci i młodzieży</p>	<p>116 111 – Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży</p> <p>Zadzwoń lub napisz, gdy coś Cię martwi, masz jakiś problem, nie masz z kim porozmawiać lub wstydzisz się o czymś opowiedzieć. Telefon jest czynny codziennie od godziny 12.00 do 20.00, wiadomość przez stronę www.116111.pl możesz przesłać całą dobę. Pomoc świadczona przez konsultantów Telefonu 116 111 jest całkowicie bezpłatna.</p> <p>Pomoc dla dzieci i młodzieży.</p>

	<p>800 100 100 – helpline.org.pl</p> <p>Zadzwoń lub napisz do Zespołu helpline.org.pl jeśli korzystasz z Internetu i telefonu komórkowego i dzieje się coś co Cię niepokoi, np. ktoś bez Twojej zgody rozsyła Twoje zdjęcia, czy ktoś obraża Cię w Internecie. Możesz tam zadzwonić również wtedy, gdy masz obawy, że zbyt często korzystasz z telefonu lub internetu. Telefon jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 12.00 do 18.00 (połączenie bezpłatne). W tych samych godzinach działa chat na stronie www.helpline.org.pl</p> <p>Pomoc dla dzieci, młodzieży i dorosłych.</p>
	<p>800 120 226</p> <p>Pod tym numerem telefonu można uzyskać wsparcie w sytuacji przemocy w rodzinie. Specjaliści obsługujący linię udzielają informacji na temat procedury „Niebieskiej Karty”, np. jakie inne podmioty poza policją mogą ją założyć. Telefon jest czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 9.30 – 15.30 (połączenie bezpłatne)</p> <p>Pomoc dla dzieci i dorosłych.</p>
 <p>Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii</p>	<p>801 190 990</p> <p>Zadzwoń jeśli masz problemy z narkotykami, zażywasz ich, jesteś uzależniony lub martwisz się o kogoś z Twojego otoczenia. Możesz tam uzyskać fachową poradę, a także informację o tym, jak pomóc osobie bliskiej i sobie. Telefon jest czynny codziennie w godzinach 16.00 – 21.00. Dzwoniąc płacisz tylko za pierwszy impuls połączenia.</p> <p>Pomoc dla dzieci i dorosłych.</p>
	<p>22 635 93</p> <p>Raz w tygodniu, w piątek pod tym numerem w godzinach 16.00 – 20.00 wolontariusze – edukatorzy seksualni Grupy „Ponton” odpowiadają na wasze pytania związane z seksualnością, dojrzewaniem, antykoncepcją, itp. Opłata za połączenie z numerem zgodnie z cennikiem operatora.</p> <p>www.ponton.org.pl</p> <p>Pomoc dla młodzieży</p>

8. ZAKOŃCZENIE

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w "Procedurach (...)" albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna. Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

Procedury opracowała komisja w składzie:

Kinga Majcher – psycholog, przewodnicząca

Danuta Derecka – pedagog

Janina Maciejewicz – pedagog